

Чернова Наталія,

Міщенко Марина

(Умань)

ГОТОВНІСТЬ МОЛОДІ ДО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ

Анотація. У статті розглянуто основні аспекти підготовки молоді до сімейного життя та готовність молоді до вступу у шлюб. У даній статті також розкриті основні загальносоціальні, моральні, психологічні, правові, господарсько-економічні, естетичні та інтимні (сексуальні) аспекти підготовки молоді до подружнього життя.

Ключові слова: сім'я, сімейне виховання, шлюб, сучасна молодь, аспекти підготовки молоді до сімейного життя.

Summary. The article deals with the main aspects of youth preparation for family life and the readiness of young people to enter into marriage. This article also reveals the main general social, moral, psychological, legal, economic-economic, aesthetic and intimate (sexual) aspects of youth preparation for marital life.

Key words: family, family upbringing, marriage, modern youth, aspects of youth preparation for family life.

Сім'я – важливий соціальний інститут, у ньому розгортається процес соціалізації людини, і будь-які, навіть не яскраво виражені, зміни цього інституту свідчать про зміни в інших областях людського життя, держави, суспільства.

Підготовка молоді до сімейного життя є однією з найважливіших проблем сьогодення, оскільки її загострення зумовлюється кризовим станом суспільства, соціальною та політичною нестабільністю, невизначеністю щодо майбутнього. Ці фактори призводять до перегляду планів молоді щодо укладення шлюбу, до виникнення нових соціально – психологічних установок відносно функцій сім'ї та ролей жінки й чоловіка в ній [1, с. 22].

Підготовка молоді до шлюбу і сім'ї є багатогранним процесом, який охоплює кілька аспектів: загальносоціальний, моральний, психологічний, правовий, господарсько-економічний, естетичний, інтимно-сексуальний. Всі вони тісно пов'язані між собою, доповнюють один одного, мають за мету формування хорошого сім'янина [2, с. 37].

Загальносоціальна підготовка молоді до сімейного життя передбачає завершення освіти, здобуття професії, початок самостійної трудової діяльності. З цим нерозривно пов'язана соціально-економічна готовність до шлюбу, сутність якої полягає в можливості молодих людей самостійно матеріально забезпечити себе і свою сім'ю, і усвідомлення ними відповідальності за партнера, за сім'ю, за дітей. Загальносоціальна підготовка передбачає також ознайомлення молоді із суспільною сутністю шлюбно-сімейних стосунків, із значенням сім'ї в житті людини і суспільства, соціальними ролями подружжя і батьків.

Моральна підготовка до сімейного життя передбачає формування готовності будувати сім'ю, серйозного ставлення до шлюбу, почуття відповідальності, доброти, чуйності, обов'язку, терпеливості, турботливості тощо, а також ознайомлення з правилами подружнього етикету, культурою і етикою поведінки в сім'ї тощо.

Правова підготовка до сімейного життя має на меті ознайомлення молодих людей з основними положеннями сімейного права: моногамія (одношлюбність); досягнення шлюбного віку, визначеного в Україні; запобігання кровозмішуванню (неможливий шлюб між родичами по прямій лінії, а також між тими, хто усиновлював, і тими, кого усиновили); психічне здоров'я партнерів (дієздатність); обопільна згода партнерів (добровільність); рівноправність незалежно від походження, соціального і майнового стану, національності тощо.

У процесі підготовки до сімейного життя студенти засвоюють права і обов'язки подружжя, особисті правовідносини, майнові відносини, правовідносини між батьками і дітьми. Ознайомлюються також зі змістом

державних актів про позбавлення материнських і батьківських прав, усиновлення, правові основи і наслідки розлучення, шлюбний контракт. Важливо розкрити студентам положення кримінального права про кримінальну відповідальність за ухиляння від лікування венеричних хвороб, зґвалтування, розбещення неповнолітніх тощо.

Господарсько-економічна підготовка до сімейного життя передбачає формування умінь і навичок економічного і господарського характеру, необхідних у домашньому побуті: ведення домашнього господарства, рівномірний розподіл обов'язків між членами сім'ї, подолання хибних установок щодо поділу домашньої праці на жіночу і чоловічу, планування і дотримання сімейного бюджету тощо.

Естетична підготовка молоді до сімейного життя зорієнтована на формування уявлень про естетичну культуру сім'ї, ознайомлення з естетикою міжстатевих стосунків, основами етикету у взаєминах чоловіка і жінки; на виховання поваги до сімейних традицій, бажання їх примножувати, вміння організовувати сімейні свята. У її процесі формуються правильні уявлення про естетику побуту, з'являється бажання вносити прекрасне у свій побут, розвивається хороший смак (вміння одягатися, користуватися прикрасами, косметикою). Дуже важливо, щоб студенти усвідомили значення мистецтва в житті сім'ї, що допоможе їм цікаво організовувати дозвілля та відпочинок людини.

Психологічна підготовка до сімейного життя спрямована на формування здатності розуміти іншу людину, підтримувати її і психологічно розвантажувати. А це передбачає виховання в собі таких якостей, як емпатія (здатність співпереживати), емоційна гнучкість, розуміння потреб партнера, вміння пристосуватися до його звичок, особливостей характеру. Важливим також є вміння створювати спокійний морально-психологічний клімат в сім'ї, готовність підтримувати обстановку радості, бадьорості і оптимізму, здатність регулювати складні конфліктні ситуації. Цій меті підпорядковано розвиток

психологічної привабливості особистості, її здатності до контактів з іншими людьми, вміння спілкуватися і співпрацювати.

Інтимно-сексуальна підготовка полягає у формуванні в молоді певного рівня сексуальної культури. Важливим її елементом є емоційне багатство особистості, вміння надавати своєму почуттю різних відтінків, здатність до переживання насолод, віднайдення засобів вираження почуття кохання. Одним з невід'ємних атрибутів сексуально вихованої людини є дотримання нею гігієнічних вимог.

Підготовка молоді до виконання материнських і батьківських функцій передбачає освоєння нею репродуктивної функції сім'ї. Це усвідомлення ролі дітей в подружньому житті, їхнього впливу на родинне життя: діти урізноманітнюють і збагачують міжособистісні стосунки, розширюють сферу інтересів і потреб сім'ї, дають батькам емоційне задоволення самою своєю появою на світ, а відтак – своїми успіхами, задовольняють почуття материнства і батьківства, підносять престиж сім'ї як мікроосередка суспільства.

Отже, готовність молоді до шлюбу та сімейного життя являє собою складну структуру, елементи якої досить тісно пов'язані між собою, а зміна одного з них неодмінно спровокує зміну іншого.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Карасевич А. Педагогічні теорії формування готовності студентської молоді до створення сім'ї в сучасних умовах // Рідна школа. 2008. № 12. С. 22–25.

2. Поліщук В. М. Психологія сім'ї : навчальний посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., доп. Суми : Університетська книга, 2009. 281 с.

Відомості про авторів

1. **П.І.П.** – Чернова Наталія Миколаївна
2. **Навчальний заклад** – Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
3. **Факультет** соціальної та психологічної освіти, магістратура II курс
4. **Телефон** – 096-625-85-95
5. **Електронна адреса:** mishch.marina@gmail.com
6. **Відомості про наукового керівника:** Міщенко Марина Сергіївна, кандидат психологічних наук, доцент
7. **Потрібен сертифікат:** так/ ні
8. **Інформацію дізналася від наукового керівника**